

DOMOVINA

vsake Licesln
Ljubljana

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Ljubljana, Slovenska cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7-50, polletno Din 10.—
celoletno Din 30.—

Možje naprednjaki, demokrati — občinske volitve so pred vrati!

V ljubljanski okolici in nekaterih občinah kamniškega okraja se občinske volitve vršijo to nedeljo.

Na Štajerskem pa se to nedeljo vršijo volitve v celjskem okraju, v vranskem v ponedeljek 17. junija, v šmarskem 20. junija in v laškem 21. junija.

Splošno se torej to nedeljo razvije po vsej Sloveniji odločilni boj za občinska gospodarstva. Možje naprednjaki! Složno, mirno in odločno povsod nastopite za listo mož, ki ste jih izbrali iz svoje srede in jim vsi do zadnjega izkažite zaupanje s tem, da greste volit in oddaste kroglico v pravo skrinjico. Kar je omahljivcev, jim s trezno besedo dopovejte, da mora tudi v slovenskih občinah enkrat biti konec klerikalnega kulukarstva in nesposobnosti.

Klerikalni tigri so jo v Beogradu popolnoma zavozili. Kje je njihova obljubljena avtonomija, da bi v njej regiral dr. Korošec? Je ni in je ne bo! Ker pa klerikalci vsekakor hočejo igrati avtonomijo, skušajo obdržati vsaj poedine občine, da bi v njej gospodaril fajmošter, komandirala kuharica, župan in občinski možje pa prikimali. Tega kimavstva naprednjaki ne maramo več. V slovenskih

občinah se mora začeti napredno gospodarstvo, ki ga bodo vodili razumni možje v splošno korist vseh stanov in občanov. Politična gonja, kakor so jo v občinski zadeve znali vlačiti klerikalci, se mora nehati, da jo nadomesti preudarnost in zmisel za občinske potrebe!

Klerikalno-boljševiški občinski režim v Ljubljani, ki je siromašne obitelji z otroki vred metal na cesto, ljubljanske občane pa ogulil za težke milijone in jih zapuhal, da nihče ne vé, za kaj — je minuli ponedeljek dobil zaslužen brco. Vlada ga je morala razpustiti, ker je življenje pod njegovo samopašnostjo postalo nezno. Stran torej s klerikalnim izmozgavanjem, kjer se še drži.

Stran s kulukarstvom in tigrovsko nesposobnostjo, da enkrat tudi v slovenskih občinah zaveje nov duh svobodnega gospodarskega napredka.

Možje naprednjaki, demokrati! Složno nastopite pri občinskih volitvah in se tako v prvi borbi preizkusite, kako boste prav kmalu končno obračunali s stranko lažnivih obljub, političnega divjaštva in popolne nazadnjaške nesposobnosti. Pojdite in volite!

Obračunajmo s klerikalno politiko!

Naša mesta in trgi že od nekaj krepko odbijajo vse poizkuse klerikalne stranke, zavojevati te krepke napredne postojanke. To se jim ni in se jim ne bo posrečilo, ker ljudstvo v mestih in trgih ne naseda raznim praznim klerikalnim obljubam, ker v duhovniku noče videti nezmožljivega politika in dobrega gospodarja, ampak misli samo s svojim zdravim razumom. Mesta in trgi, kjer je dano vedno dosti prilike za politično in kulturno izobrazbo ljudstva, kjer ima ljudstvo priliko obiskovati razne šole in učne tečaje in se udeleževati najrazličnejših shodov, so dokaz za našo ponovno trditev, da je izobrazba ljudstva največji sovražnik klerikalcev in njihove politike. Izobražen narod ne pozna klerikalne politike, ker se mu zdi preneumno med posvetne stvari mešati vero in pri vsaki stvari klicati hudiča na pomoč, groziti s «ta suho» pri spovedi in z ognjem v peklju. — To se je moglo dogajati le v srednjem veku, ko je bila široka ljudska prosveta še nepoznana stvar in je ljudstvo iz strahu pred hudičem, s katerim mu je

gospoda grozila, zidalo gradove na pečinah in razkošne samostane po dolinah in je mirno obdelavalo polja posvetnih in cerkvenih knezov in škofov. Dandanes se more s takimi sredstvi priti le med neuko ljudstvo, ki nima prilike svoje naravne zmožnosti izpopolniti potom šol, časopisja, učnih tečajev itd. in ki radi tega ne zna ločiti dobro od slabega, ki je zaupljivo in ki v tej zaupljivosti in v svoji poštenosti pobožnosti slepo veruje onemu, ki je poklican, da čuva blagor njegove duše. Mesta in trgi nočejo več kar slepo verovati, ljudstvo misli samostojno. Zato je klerikalcem po mestih in trgih že davno odzvonilo.

Klerikalna stranka ima največ svojih pristašev le po selih in vaseh. In to samo radi tega, ker v naša sela in vasi še ni prodrla prava ljudska izobrazba, ki bi našega človeka usposobila samostojno misliti. Ustvariti ta predpogoj je naša najsvetejša dolžnost. Tej naši zahtevi pa se klerikalci krčevito protivijo. Mi hočemo imeti proste in svobodne šole, v katerih

naj se naš narod izobrazuje v samostojno značaje. Klerikalci pa seveda hočejo imeti le take šole, ki bi bile pod popolnim vplivom škofov, da bi se potem naša deca v šoli utrjevala v prepričanju, da Bog nima rad onih, ki pravijo, da škofom in duhovnikom ni treba imeti tako velikih posestev, da morejo živeti tudi skromnejše. Klerikalci bi seveda najraje nastopili sploh proti vsaki šoli. Tega pa si danes vendarle ne upajo več. Pred nedavnim časom pa so to še upali. — Najvišji cerkveni poglavarji so prav hudo zamerili cesarici Mariji Tereziji, ker je pričela ustanavljati ljudske šole. Zavedali so se, da bodo šole ljudem odprle oči in da bo potem konec lepili časov, v katerih so bogateli na račun ljudske neizobrazbe.

Iz strahu, da šola postane res ono mesto, kjer se bo vežbal človekov razum in duh, so si klerikalci kar naenkrat izmislili tudi avtonomijo, ker mislijo, da bodo v avtonomni Sloveniji dobili šolo v svoje roke in s tem tudi razum in duh našega ljudstva. Država se prav dobro zaveda, kaj pomenijo dobre šole. Zato je šolstvu posvetila svojo najvišjo pozornost. Pred vojno smo imeli malo šol. Danes se je število šol prav lepo pomnožilo. Skoro v vsakem večjem kraju imamo ne le ljudsko šolo, ampak tudi meščanske in strokovne šole. Tega razmaha v našem šolstvu se klerikalci boje — in zato vpijejo po avtonomiji. Da klerikalci nekoliko odtehtajo naraščajočo izobrazbo v našem ljudstvu in s tem odvrnejo nevarnost za svojo politično moč, so v svoji hinavščini začeli kričati tudi po ženski volilni pravici. — Mi pripoznamo našim vrlim ženam in dekletom popolno enakopravnost z moškimi. Med vojno, ko so jim klerikalci može in brate pogнали na fronto, so dokazale, da so te enakopravnosti tudi vredne. — Toda klerikalci kriče po ženski volilni pravici samo iz razloga, ker se zavedajo, da so naše žene in dekleta žalibog prisiljene trdo delati in da nimajo prilike in možnosti, se politično izobraževati. Nevednost in nepoučenost našega ženskega sveta hočejo izrabiti v svoje politične svrhe.

Moč klerikalizma leži v nevednosti in nepoučenosti našega ljudstva. Blagor ljudstva pa leži v njegovi izobrazbi. Ta steber klerikalizma se podira. Na eni strani spregleduje ljudstvo samo, ker ima hvala Bogu veliko naravnih zmožnosti v sebi, da pričinja na politično življenje gledati z lastnimi očmi, na drugi strani pa šola in knjižnice in druge kulturne ustanove dvigajo ljudsko izobrazbo. Naš človek dobiva in

čuti v sebi ponos in samozavest in se žilavo pričinja otresati onih ljudi, ki so ga do sedaj vodili in farbali — kakor vodi pastir bačke s soljo v vodi.

S sedanjimi občinskimi volitvami se ta obračun pričinja. Ponos našega ljudstva zahteva, da bo ta obračun temeljit.

Politični pregled

Politične razmere se v zadnjem času pri nas dosti lepo razvijajo. Skupščina je na počitnicah, kar posebno naše klerikalce hudo jezi, ker izgubijo poslanci po 300 Din vsak dan in to so lepi tisočaki, posebno za tako brezdelje, kakor so se ra v skupščini navadili klerikalni tigri. Močno se jači in napreduje stranka samostojnih demokratov, ki je imela na binško nedeljo v Beogradu veličasten shod, na katerem je njen voditelj

Pribičević imel velik govor.

V njem je prav temeljito obsodil brezdelje vseh onih strank, ki namesto da bi v parlamentu delale za reševanje socialnih in gospodarskih vprašanj, vedno trobentajo samo o svojih avtonomijah, federacijah in drugih neumnostih, ki bi bile sicer dobre za klerikalne in radičevske voditelje, za ljudstvo pa poguba. Sedanja vlada stoji trdno, zato je pa začel

opozicijski blok pokati,

ker so opozicijske stranke nezadovoljne z izidom krize, iz katere so mislile iziti kot zmagovalke. Mi smo vedno trdili, da je nemogoče, da bi naši klerikalci še kdaj prišli na vlado, hoteč razdeliti državo na male države, tega pa večina nikdar ne bo dovolila! Zato klerikalci prav pihajo od jeze, kar se vidi iz njihovih sirovih listov, ki so kakor strupeni gadi. Pa jim to nič ne bo pomagalo, ker država se je začela braniti pred njihovimi izpadi. Umesten korak nove vlade je bil, da je v ponedeljek razpustila

klerikalno-komunistični občinski svet v Ljubljani,

ki si je domišljjal, da je posebna klerikalno-boljševiška država zase ter se ni čisto nič oziral na vladne ukrepe, češ, mi smo mi. Prava figa so in na ljubljanski občini ne bodo nikdar več vladali, ko se enkrat točno dokaže, kaj vse so uganjali na račun ljubljanskih davkoplačevalcev.

Pustolovec Stipa Radić, pred katerim so se tudi naši klerikalci klanjali do tal, jo je popihal z Dunaja — v Rusijo. Pred meseci v Angliji za njegove modrosti niso hoteli nič vedeti in so mu svetovali, naj čim prej zapusti Anglijo. Domov se ni upal in se je ustavil na Dunaju. Pa tudi avstrijska vlada je bila kmalu sita njegovih neumnosti in mu je dala enak svet kakor Angleži. V Moskvo je odšel kar v aeroplanu in res smo radovedni, kaj bodo boljševiki počeli z njim in njegovimi prismođarjami.

V zadnjem času se začenja dobro čutiti posledica dejstva, do so vstopili v vlado tudi zastopniki samostojnih demokratov. Takoj je začel veti

popolnoma nov duh v vsej državni politiki,

ki se čuti posebno v tem, da se je začelo nastopati z vso energijo proti državljanom tujih narodnosti. Nemcem je že visoko zrastel greben in ravno tako tudi Madžarom, posebno pa Turkom v Macedoniji. Seveda, radikalci sami so bili preslabi, da bi se upirali vsem stremljenjem naših notranjih sovražnikov, sedaj so pa s pomočjo samostojnih demokratov močni dovolj, da povsod potipajo one, ki mislijo, da se lahko v Jugoslaviji počenja, kar se hoče. Že to je velika zasluga samostojnih demokratov, da je vlada začela gledati na prste skritim sovražnikom, pa bodo enake kontrole deležni tudi drugi, pri nas predvsem klerikalci, katerih blazna protidržavna gonja presega že vse meje. Zakaj pa ima država potrebne zakone? Mar zato, da se klerikalni listi in agitatorji iz njih očitno norčujejo ter z neomejenim hujskanjem rušijo

ugled države med zapeljanim ljudstvom. Samostojni demokrati v vladi zahtevajo enake pravice pa tudi enako odgovornost za vse pred državnimi zakoni. Kdor si lasti pravico neprestanega blatenja države, naj bo tudi pripravljen, da to dokaže in prenese odgovornost. Kdor svobodo pojmuje tako, da sme samo razgrajati in rušiti, naj bo enkrat poučen, da je v vsaki svobodni državi nad vsako politično gonjo vzvišena Domovina. Samo to zahtevajo samostojni demokrati, zato je razumljivo, da se klerikalci — nanje najbolj jezijo.

V našem sosodstvu je najbolj zanimiva zadnje dni

državljanska vojna v Albaniji,

radi česar smo tudi mi morali ojačiti naše obmejne posadke, ker bi ena ali druga skupina Albancev po kakem porazu lahko prekoračila našo mejo. Ako so naše posadke dosti močne, bodo te skupine kratkomalo razorožile, ker na ozemlje tuje države se ne sme prihajati z orožjem. Povod državljanske vojne je razdor med srednjim in severnim delom Albanije, ker so Albanci še tako divji narod, da se ne morejo mirno sporazumeti v svojem parlamentu, temveč grabijo takoj za orožje. Najbrže bo pa imela tudi

Italija svoje prste vmes,

ker ona vedno prav rada praska tam, kjer je ne srbi. Gotovo je, da je Italija dala upornikom orožje in municijo, ampak menda premalo, ker upornikom je začelo streliva primanjkovati. Nekatere vesti pravijo, da so uporniki že zasedli glavno mesto Tirano, z druge strani se pa poroča, da vladne čete še vedno držijo v svojih rokah Tirano in da so celo premagale na nekaterih bojnih točkah upornike.

V Franciji vprašanje nove vlade še vedno ni definitivno rešeno. Želimo naši zaveznici, da čim prej uredi to zadevo, ker je veliko odvisno od tega, kako se bodo razvile

razmere v Franciji.

Anton Stražar:

Mačeha s Kompoljskega gradu

(9. nadaljevanje.)

Joštu ni bilo nič znanega, kaj se je zgodilo z njegovo ljubljeno zaročenko ob njenem povratku na domači grad. Vendar, ko so potekli že tedni, in ni dobil nobenega obvestila, se mu je stvar zazdela malo čudna. Začela ga je moriti negotovost, dokler končno ni sklenil, da se sam poda na kompolski grad, svest si Jurajevega naročila: «Pridi k nam, kadar boš utegnil, sedaj si naš!»

Ni torej Jošt bil ravno malo prizadet, ko je ravno na dan po Gotfridovem odhodu dospel na Kompoljski grad. Prečudna novica ga je prvi hip silno potrla in očetovski vitez Juraj je iskrenega mladeniča komaj zadrževal, da ni naravnost zdirjal po Milico na Rožeški grad.

«Le mirno, Jošt!» je poudarjal vitez Juraj, ko mu je razodel Gotfridove izpovedbe. «Do jutri velja strpnost. Daj Bog, da se nam vse lepo in po sreči obnese. Pripravljena morava biti na vse, toda kar na naglem siliti skozi zid, se ne obnese, moj dragi! O saj poznam tvojo naglo, plamtečo naravo, ravno

zato te pa o vsej žalostni stvari doslej nisem hotel obvestiti. Vidiš, zdaj te je ravno dobri Bog poslal ob pravem času, in to je že dobro znamenje, da se nam obeta rešitev.»

Prepričevalne besede viteza Juraja so v resnici takoj umirile Jošta. Vendar je vso noč, prvo noč na svoji bodoči grajski domačiji, slabo prespal in od ranega jutra dalje komaj čakal odhoda. Prišla pa je končno srečna ura in Jošt je imel svojo plemenito zaročenko zopet ob svoji strani.

Ko so se torej Kompoljski vračali z rešilnega pohoda proti domačemu gradu — začujejo za seboj naglo dirjanje jezdecev. Položaj jim je bilo takoj jasen. To morajo biti Rožeški!

«Mirno kri!» zapove vitez Juraj in v očeh mu zasije ogenj starega izkušenega borca, kakršen je bil. Kompoljski ustavijo konje in počakajo v nekaki očitni želji po obračunu. Rožeški jezdeci se v diru približajo, bilo jih je četrto, oskrbnik na čelu trem oboroženim hlapcem.

«Kaj bi radi, vojščaki?» zagrmí vitez Juraj in že se v čvrsti roki zalesketa njegov zmagoviti meč.

Zdaj spozna rožeški oskrbnik viteza Juraja, slavnega borilca, ki ga je takrat pozna-

la vsa dežela. Zato samo ponižno odvrne: «Vitez Juraj, menili smo vršiti samo svojo dolžnost. Seveda, če je tako, se klanjamo Vaši zlahtnosti in vdajamo svoji usodi. Vtahnite, vitez Juraj, meč nazaj v nožnico, danes se ne bijemo!»

«Prav!» odvrtno vitez Juraj, in dostavi: «Mi je pač vseeno, kdaj obračunam s to gadjo zalego. Obračunam pa gotovo, sporoči Ti to svojemu zlahtnemu tolovaju!»

Osramočeni so se Rožeški pognali nazaj domov, Kompoljski pa so mirno nadaljevali vrnitev v domači grad. Ravno s prvim mrakom so dospeli do stranske ceste, ki je vodila navkreber. Konj, ki je nosil Jošta in Milico, je stopical zadnji. Tam za gorami je rudeła večerna zarja zahajajočega solnca. Tedaj se sklone Jošt ožje k Milici, jo poljubi na rudeča usta in izpregovori:

«Milica, glej, kaj mi prihaja na misel.»

«Kaj pa, Jošt!»

«Vidiš, tam je za gorami pravkar utonilo solnce. Kako sijanje je njegovo slovo v zlatu in škrlatu! Daj, ljubi Bog, da bi tudi najino življenje bilo podobno solnčni poti. Mnog oblak je za nama, naj bi nama zdaj bilo naklonjeno vedro življenje, končno pa taka ločitev od sveta kot je nocojšnji zapad.»

četudi se pri tem izredno naprednem narodu ni bati, da bi mogla nastati kaka nesreča z notranjimi homatijami. Francija je politično zelo razgibana država, ali kadar gre za zunanje politična vprašanja, takrat stojijo vsi Francozi kot en mož, kar je tudi prav. Pri nas je ravno narobe. Namesto da bi se strankarski boji vodili po različnih programih med strankami, pa se najdejo stranke, ki začnejo takoj boj proti lastni državi.

Dopisi

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Klofuta za klofuto pada na «voditelja» naše SLS, županovega pisarja Bizjaka. Ko se je v ponedeljek sebi in vsej občini v blagor potil za svojega strica Kosa, je šele videl, kako je zavozil. Klerikalna lista je bila namreč sestavljena z velikim odobravanjem «250 navdušenih pristašev», tako piše Domoljubar. O, v ponedeljek pa smo videli, da je «odobravanje» splahnelo in da je od 250 ostalo samo še 58 volilcev, ki so prišli poslušat Bizjake in Smodeje, tedaj skupno za tri mandate mož. Domoljubar na ta način obdelava napredne kandidate, da se norčuje iz njih stanu in da kandidatu, ki je trgovski sodrudičnik, očita, da je «lerpoba», in nosilcu Gospodarske liste, ki je županstvu in vsem značajnim občanom poznan kot samostojen trgovec, otročje podtika, da je «komij». Na ponedeljkovem shodu Domoljubar ni imel več poguma, na ta način se boriti za listo Kosa. Klerikalni sestanek je potekel zelo klavno. Parkrat so klerikalci sami opozorili govornika, da naj že neha. Smodej kakor tudi Bizjak in Sever, vsi so namreč večkrat ušli na stranpoča in pripovedovali o grozodejstvih v Trbovljah, ki bodo seveda ponehala, če bo stric Kos zopet župan; tvezili so, kako velikega pomena so občinske volitve na Ježici za inozemstvo (če bo Kos župan na Ježici, bodo v Afriki zmagali avtonomisti!), najbolj pa se naši klerikalni kulukarji boje dr. Žerjava. Če bo Kos župan, bo Žerjav še revež! In namesto da bi klerikalci povedali, kaj je njih občinski gospodarski program,

kaj hočejo dobrega napraviti ljudstvu in kakšne izredne sposobnosti ima Kos, da so ga dali na prvo mesto kot najsposobnejšega, namesto vsega tega pa straše občane z občinsko hišo, ki jo namerava zidati občina, če pride naprednjakom v roke. Klerikalci se boje, da ne bi v občinski hiši imeli Sokoli svojega doma. Bratje Orli, kaj mislite, da je Sokol res tako slep kakor ste vi, da še danes po 15 letih niste drugega kot gostači, odvisni od dobre volje in nazorov župnika, ki je pravi lastnik Društvenega doma in, kadar propadete, še vaših ostankov? G. Bizjak je dalje trdil, da dokazi, ki smo jih navedli za nezmožnost Kosa, niso resnični. G. Bizjaku in vsem občanom podpisani izjavlja, da so ti podatki pravilni in taki, da jih povsod lahko zagovarja. G. župnik Košir se je o nosilcu klerikalne liste izrazil: «tepec neumni». To drži in bo držalo. Kdor le ni čisto pri kraju s pametjo, naj vrže kroglico v drugo ali v tretjo skrinjico. Če pa mu njegova politična pripadnost tega ne dopušča, naj pa ostane doma. Glas, ki pade v prvo skrinjico, ne bo Ježici prav nič koristil. — Jože Kregar.

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Domoljubar neprestano hvali klerikalne može, češ, da so oni odpravili v občini doklade na zemljiški davek. Dočim napredni kmetje in delavci, ki so edini k temu odločilno pripomogli, tega ne izrabljajo za volilno agitacijo, pa manjka klerikalnemu nosilcu drugih vab, zato agitira neznačajni Domoljubar z naprednimi pridobitvami. Klerikalci bi z našo občino prav tako ravnali, kakor ravnajo z vso Slovenijo v Beogradu. Saj še nismo pozabili, da nam je Markov režim prinesel šestkrat povišane davke. Naši klerikalci namesto da bi kaj pametnega dovršili v treh letih s svojim županom Kosom ali sami, so smatrali za najpotrebnejše, da so v občinskem odboru stavili predlog za avtonomijo Slovenije, ki je seveda žalostno propadel, in so z županom Kosom vred silili v to, da se kupi škofu Jegliču zlat škofovski plašč na naše občinske stroške, medtem ko domači šoli niso dali na razpolago toliko kredita, da bi si nabavila najpotrebnejša učila in da bi oddala v vezavo «Vrtce» in »Angel-

čke», ki že po deset let in več čakajo na naprednega, za šolo vnetega župana. Zakaj pa s temi podatki ne vabite glasov v prvo skrinjico, g. Kos, ali vas je vašega dela sram? In v tem času, ko je šola z vsem slabo preskrbljena, ko hodijo učiteljske moči po celo uro daleč v šolo, ko smo skoraj izgubili občinsko pošto, ker se je vanjo tolikokrat vlomilo, kakor nikjer drugje, ko je pošni sel prosil za stanovanje in podporo, v tem času, ko je treba zidati novo šolo, misliti na občinsko hišo itd. in na elektrifikacijo občine, v teh žalostnih razmerah pa gre naš slavni župan Kos in sedanji nosilec klerikalne liste celo vprašat v župnišče, kam naj dene 32.000 dinarjev občinskega denarja? Prava sramota za napredno Ježico, da sploh pusti na voliče klerikalno listo s takim nosilcem. Sedaj šele veste, klerikalni volilci, zakaj vam g. Bizjak še ni nič povedal o županskih zmožnostih svojega strica, ki nosi klerikalno listo. Sedaj spoznate, da so strašila s Sokoli, komiji, žerjavci in komunisti potrebna zato, da na vaših sestankih ne izprašujete po zmožnostih g. Kosa. Sedaj šele vidite, da je klerikalni volilni program tako bogat politike in strankarskih fraz zato, ker ga niso mogli napolniti z načrti, potrebnimi za izboljšanje gospodarstva v občini. Sedaj šele veste, zakaj je škodljiv na Ježici strah pred «gospodarsko-komunistično» zvezo, čeprav sta v Ljubljani škof in komunist eno in isto! Zaženite politikarje iz občine: v drugo skrinjico nabira Delavska lista, v tretjo pa lista kmetov, obrtnikov in delavcev, ki kandidirajo na gospodarski podlagi. Prvo skrinjico pa je nastavljal stricu Kosu vdani prijatelj Bizjak. V nedeljo 15. junija vsi naprednjaki na voliče. Kdor pride po 5. uri, pride prepozno! Jože Kregar.

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Reklamacijska komisija, katere ukrepe potrjuje nosilec klerikalcev Kos, je naravnost nesramno reševala prošnje za vpis v volilni imenik. Dogodilo se je, da so bili volilci zavrnjeni, čeprav so prinesli vse uradne listine s seboj. Šele deželno sodišče je popravilo ta škandal naše reklamacijske komisije. Če župan sam ne pozna zakona, čemu pa plačuje z občinskim denar-

«Bog te usliši!» vzdihne Milica in se ožje prisloni ob Jošta.

Solnce je ugonilo, zabilasala se je zarja in začela je kraljevati jasna noč, ko so Kompoljski zložno dospeli na dvorišče ter se po radostnem sprejemu Milice podali k večerji in nato k počitku.

Svitilo se je že novo jutro, ko so se Felicijan, Lenard in Uršula vračali domov z gostije. Popivali in zapravljali so močno, zato so zdaj tudi bili v temu primernem razpoloženju. Kmetje, ki so šli k jutranjim opravilom, v moravsko cerkev, so se komaj sproti umikal njihovim sirovostim. Tu in tam je Felicijan ali pa Lenard švrknil s kratkim bičem proti groči ljudem, seveda si izmed ubogih tlačencev niče ni upal opozoriti ju k dostojnosti. Uršula, ki je jezdila za obema, se je ob takih prizorih porogljivo režala in se norčevala napram ljudem: «Le molite, tlačani! Morda vas sveti Peter kar žive potegne v nebasa!» Med takimi neslanostmi, ki so jih uganjali vso pot, so končno prijezdili na Rožeški grad.

Felicijanu so se takoj naježile obrvi, ko je čuvaj spustil verižni most. Je na čuvajevem čmernemu obrazu kar spoznal, da v gradu nekaj ne more biti v redu.

«No, Šimen, čemu tvoj kisli obraz? Mar so te včeraj pitali samo s hrenom?»

«O, kaj bi tisto, milostljivi gospod, jesti in piti smo imeli v redu, toda . . .»

«Toda? Ne izrabljaj mojega potapljenja!»

«Oh, milostljivi gospod . . . pogledite, saj tam gre sam oskrbnik, pa bo povedal!»

Res se je bližal oskrbnik s tremi hlapci gospodarju Felicijanu nasproti. Na njihovih obrazih pa se je brala skrb in bojazen.

«Na dan z besedo!» zagrmil Felicijan ves razjarjen. Jecljaje zdaj izpove oskrbnik, kako se je vse zgodilo in kako on pri najboljši volji in korajži ni mogel preprečiti «ugrabljenja».

Felicijan je zatajeval svojo pravo jezo in razburjenost ter hrumel nad vsemi: «Bedaki ste, bedaki strahopetni! Če bi me še en dan ne bilo domov, še grad bi mi napravili. Fej taki čuvaji! A kje je Gotfrid? Z njim hočem govoriti!»

«Noč ga je vzela — izdajalca!» se požuri oskrbnik.

«A tako!» zaškrtla Felicijan z zobmi in se odpravi v grad, dušeč v sebi tisoč peklenskih kletev na svojega pobeglega pisarja.

Presneto slabo je ta novica vplivala tudi na Lenarda in Uršulo. Bila sta silno popar-

jena, kajti takoj sta se zavedla, da jima je odplaval zadnji up po vodi. Felicijan ju ne bo več prijazno gledal. Čemu tudi? Dokler je bila Milica v gradu, je vsaj lahko računala na bogato odkupnino. Zdaj pa naj zastonj gleda oba nadležna gosta? Njima se je začela odpirati pot v širni svet . . . toda kam?

Kako prave so bile slutnje Lenarda in Uršule, se je izkazalo že pri obedu. Felicijan je stopal nekaj časa nemirno po sobani sem in tja, naposled pa lisjaško začel:

«Tako, draga moja gosta, zdaj smo lepo obsedeli na pesku, kaj? Sijajno so se nam shudili vsi naši načrti. Pa naj bi že bilo zaradi Milice, saj se mene dekline ni prav nič ticalo. Toda to prokletnik Gotfrid, ta nam zna še tako lepo zasvirati! Ko beli dan je jasno, da se nahaja v zavetju na Kompoljskem gradu in bo o Vama gotovo vse primerno izbrbral. Zatorej morata razumeti svoj položaj in storita najbolje, če gresta na Kompoljski grad — in sama ovržeta Gotfridove marnje. Saj morate uvideti, da jaz za Vaju ne utegnem prevzeti nikake odgovornosti. Pa še kake sitnosti lahko nastanejo. Če ostane tako, skliče vitez Juraj gotovo viteški zbor, da iztirja Vaju kot obtoženca na zagovor. Ali ni torej pametneje, da sama pravočasno uredita svoje zadeve?»

fem jurista? Ali na vsem županstvu ne vedo, da je volilec, ki je rojen v Jugoslaviji, tudi državljani te države? Ali misli g. Kos, da so osebe, ki so rojene na Štajerskem, angleškega rodu? Ta način reševanja je pokazal, kje smo. Če bi naprednjak ne hotel biti nepomirljiv nasprotnik klerikalcev, pa klerikalci sami poskrbe, da tak postane. Naprednjaki, držite se, čeprav imamo mnogo prestati pred Domoljubarji in Kosi. Zmaga je naša in potem bo drugače! — J. K.

BLATNA BREZOVICA. Na binkoštno nedeljo je imel klerikalni poslanec Stanovnik iz Horjula svoj shod pri nas, ker imamo to nedeljo občinske volitve. Shod je bil popolnoma v duhu onega hudobnega, pokvarjenega in bogumrzklega klerikalizma, ki nas naravnost sramoti s svojo sirovostjo. Celo na to, da naj se ne plačujejo davki, je pozival volilce ta zastopnik našega tigrovstva. Orjunaše je pa napadal z vso vehemenco, ker se dobro zaveda, da so jugoslovenski nacionalisti nasprotni klerikalizmu ravno zato, ker je bil vedno brezdomovinski. Seveda se je ata Stanovnik zavzemal za «uboge žrtve orjunaškega nasilja v Trbovljah» in za klerikalne zaveznike — komuniste. Klerikalno ljubimkanje s komunisti je nad vse značilno, ker dokazuje, da so klerikalci središče vsega protidržavnega in protinarodnega gibanja, ki v zadnjem času tako bujno cvete, ker mu nihče ne stopa na rep. Pa časi se spreminjajo, meseci Markovega protokola so za nami in klerikalci morajo čutiti, da so preslabi za to, da bi rušili ono, česar niso sezidali. Zrušili bodo s svojo protidržavno in protinacionalno politiko sebe, ker se bodo našli ponosni in pogumni ljudje, ki bodo napravili konec klerikalnega hinavstva. V ostalem so se pa ata Stanovnik pri nas sami lahko prepričali, da imamo za klerikalne marnje kvečjemu še pomilovalen nasmeh.

VODICE. Nedeljo za nedeljo napada naš dušni pastir na prav grd način «Domovino» ter njene naročnike in bralce. Na binkoštni nedeljo zjutraj se je prečastiti naš gospod zopet močno zaganjal v «Domovino», češ, da je brezverski list, da taji verske resnice

Uršula se je hotela nekako licemersko kisati, četudi je vedela, da so računi s Felicijanom pri kraju; Lenard pa si je grizel ustnice in ni vedel kaj odgovoriti. Da bi se z Uršulo vred vrnil na Kopoljski grad, naravnost v past? Ne, za to je bil preveč strahopeten in je imel pretežno vest. Preostaja samo pot karmokoli. Ker je uvideval, da bi vsaka beseda napram Felicijanu bila bob ob steno in celo poniževalna, je brez besed odhitel iz dvorane v svojo sobo pripraviti nekaj stvari. Za njim je prihitela Uršula in sta kmalu bila pripravljena za odhod.

V popoldanskih urah sta se brez besed poslovila in peš odkorakala z Rožeka navzdol. Vse premoženje sta nosila v dveh culah in stopala sta kakor — zabiti tlačani . . . Krenila sta proti Črnemu grabnu. Gredoč čez travnike proti Krašnji sta iz bližine videla Kopoljski grad. Ozrla sta se tja gor in v srcu se jima je vzbudilo kesanje za tolike zlobne spletke, ki so ju zdaj pripeljale tako nizko. Na Rožeškem gradu pa je Felicijan v tem času veselo praznil kozarec z zadovoljstvom, da se je odkrižal dveh nadležnikov, dočim je na Kopoljskem gradu prerojeno življenje teklo lepim dnevem nasproti.

(Dalje prihodnjic.)

in deluje tudi proti Slovincem. Nam pametnim ljudem taki strupeni izbruhj prav nič ne škodijo, nasprotno koristijo, kajti dobro vemo, da je vse to laž, in poznamo vzroke, zakaj ti gospodje prižnice in spovednice zlorablajo proti naprednemu časopisju. Najbrž se bojite, da bi mi začeli objavljati v «Domovini» zgodovino različnih gospodov in iz njih oči izdirati bruna, da bi tudi tisti, ki so zaslepljeni po «Domoljubu» in drugih klerikalnih časopisih, spregledali in vas obsodili po vaših dejanjih! Drugič se pomemimo pa obširneje, če ne bo miru.

LUKOVICA PRI DOMŽALAH. (Pismo brdskega župljana.) Poročam Vam predvsem o drznem tatu. V Podpeči pri Lukovici v poštni hiši, ki spada k znani Stari pošti in je z njo vred last graščaka Antona Kersnika z Brda, stanuje Levičnikova mati. Prošli petek, 6. t. m., je šla popoldne pomagat na polje svoji omoženi hčeri v Praprečah. Mali vnuk, ki ga je poslala s polja, da spravi kokoši spat, pa je prihitel nazaj in povedal, da v zaprti hiši nekdo hodi. Stara mati ni bila malo presenečena, ko je prihitela domov. Drzni lopov je namreč pri belem dnevu strgal slamnato streho in v hiši vse premetal. Odnesele je 2500 kron. Uro hoda od Podpeči se je ta predrznež ustavljal v znani Pavletovi gostilni v Krašnji, hoteč si po «napravnem delu» privoščiti malico. Toda roka pravice ga je ravno zasačila pri vinu. Orožnik ga je privedel na znano «Zalostno goro» na Brdo, kjer se dobi brezplačno stanovanje v zaporu. Pri potepinu so našli še več drugega denarja. Ta dogodek nas znova opozarja, da je posrbno sedaj, ko kmetje odhajamo na polja, treba dom vedno čuvati pred raznimi pohajčaji. — Zdaj pa še moja zahvala neki osebi, ki mi je te dni kar na oknu pustila neko pisanje. Jaz se zanj prav zahvaljujem, le nekaj prosim neznano osebo: naj bi bila toliko prijazna in bi mi sama prišla osebno prebrat čačke, ki jih je napisala. Čeprav je nekako pisano po kranjsko, pa jaz ne morem razbrati ničesar. Ako pa oseba ne pride, ji pametno svetujem, naj za božjo voljo gre še enkrat v šolo in se začne učiti pri črki «i». Pa še drugič kaj o tem, kar sam ne bom «razpukšal», mi bo pa pomagal moj prijatelj Jurij Šišmiš. — Naročniki na zbirko mojih kmečkih povesti se vedno bolj pridno priglašajo, kar me veseli. Priporočam se še trgovcem v naših krajih in vsakomur, ki je željan poljudnega čtiva iz našega domačega življenja. Čimprej bo doseženo zadostno število, tem hitreje bo knjiga izšla iz tiskarne. Prosim torej, da se vsakdo oglasi z dopisnico na moj naslov. Z domačim narodnim pozdravom: Anton Stražar, Prapreče 13, pošta Lukovica pri Domžalah.

MOTNIK. Naš župnik g. Majdič si domišljuje, da smo farani zaradi njega, ne on zaradi nas. V takem zmislu se je že večkrat izrazil. Najbolj dá občutiti na prižnici svoje gospodstvo. Kar reče on, da je črno, mora biti črno, čeprav je še tako belo. Naj navedemo samo nekaj primerov: Pri nas kakor drugod je starodavna navada, da je ob priliki cerkvenega žegnanja maša z darovanjem ob 10. uri, a naš župnik je ob taki priliki odredil mašo ob 6. zjutraj, in to v zimski dobi. Zato je pa tudi dobil pri darovanju gumba mesto dinarjev. Če zagleda v cerkvi slučajno neljubo osebo, je takoj ves v sveti jezi, češ, da zopet doli pri vratih par liberalčkov vohuni. Zato ni čuda, da vera peša, a peša in se krči tudi cerkveno imetje, saj pri svojem gospodstvu ne

trpi ugovorov in nasvetov. Zato pa ne more izhajati s cerkvenimi ključarji, ki mislijo vsaj malo samostojno. G. župniku blagohotno svetujemo, naj pusti nas pri miru, naj ne govori vedno o par liberalcih. Nataknite si vsaj naočnike, da boste videli bolje in spoznali, kje je večina, v Vašem ali našem taboru. Mladina je naša in z njo je bodočnost. Tako je in bo in če se na glavo postavite, ne bo drugače. Tisti časi so minuli tudi v Motniku, ko se je šlo nad naprednjake s koli.

KRNICA NAD HRASTNIKOM. Dne 21. junija bomo zopet odločali, komu bomo izročali občinsko gospodarstvo. Do sedaj so ga imeli klerikalci Sluga, Bantan i. dr., ki so spali ali pa se ozirali na svoje kraje. Za nas se živ krst ni zmenil do volilcev. Šele sedaj se je Bantan potrudil med nas ter nam obljubil 15.000 K za popravo ceste, ako bomo klerikalno volili. Preljubi Bantan, prepozno si prišel, tvojega gospodarstva smo siti in bomo volili v prvo skrinjo. Kandidatske liste smo si dobro ogledali ter spoznali, da je prava in pravična le prva, na kateri so zastopani vsi sloji po pametnih možeh, kmetih, delavcih, železničarjih, rudarjih itd. Dožnost vsakega naprednjaka je, da agitira za prvo listo in vrže kroglico v prvo skrinjo!

ŠMARJE PRI JELŠAH. V št. 22. «Domovine» smo objavili dopis, v katerem je bil — ne sicer imenoma, toda zaničljivo kot «oni drugi odvetnik» — napaden predsednik demokratske krajevne in sreske organizacije gosp. dr. Šandor Hrašovec. Rade volje izjavljamo, da g. dr. Hrašovcu nikakor nismo hoteli delati krivice, to tem manj, ker smo se prepričali, da je očitek proti njemu popolnoma neosnovan. Dopisnike opetovano prosimo, naj bodo v svojih dopisih stvarni in strogo resničkoljubni, pa naj gre za eno ali drugo osebo. Za izmišljene ali lažnive dopise morajo prevzeti odgovornost dopisniki sami. — Uredništvo.

PODGORJE PRI LETUŠU. Dne 24ega maja popoldne je izbruhnil pri posestniku p. d. Kompoštu v Podgorju pri Letušu, občina Braslovče, požar, ki je uničil imenovane hišo, gospodarsko poslopje in shrambo za žito. Bila je nevarnost, da se razširi ogenj na celo vas, ki ima večinoma slamnate strehe in deloma lesene stavbe. Le požrtvovalnosti prostovoljne požarne brambe v Letušu, ki je bila takoj na mestu, in vsem zaposlenim delavcem bližnje tovarne Al. Goričar in drug se je zahvaliti, da se je požar omejil. Na pozorišče sta došli tudi požarni brambi iz Šmartna ob Paki in iz Braslovč. Žal je pri tem požaru nesreča hotela, da se je z gašenjem zaposleni delavec vsled prevelike vročine onesvestil in padel s strehe kozolca, pri čemer si je zlomil več reber in je njegovo stanje opasno. Pogorelec je bil zavarovan samo za 6500 Din, oškodovan pa je za najmanj 100.000 Din. Ob času požara je 18 delavcev graščine Marijograd pod vodstvom upravitelja in dveh gozdarjev vlačilo les iz struge v neposredni bližini pozorišča. Pa niti eden teh delavcev se ni udeležil gašenja, očitno vsled takega navodila svojih predstojnikov. Res čudno je, da škofov upravitelj g. Pelhan nima toliko človekoljubja, da bi poslal v sili delavce na pomoč gasilec in pomagal rešiti imetje svojemu bližnjemu. Gospoda ljubljanskega škofa moramo naprositi, da nauči svojega upravitelja več ljubezni do bližnjega, nego je je pokazal v tem slučaju.

LASKO. «Radikalski Glasnik» je nesramno napadel g. dr. Roša. Kakor slišimo, je ta

vložil proti temu lističu kazensko ovadbo ter predlagal v uredništvu hišno preiskavo. Mor-da se bo vendarle posrečilo falota zasačiti.

LAŠKO. Volilni boj je od dneva do dneva ostrejši ter so se tudi naši ljudje začeli odločnejše otresati nasprotnih napadov. In prav je tako. Izdajstva, ki se sedaj godi z gospodarsko listo, ne smemo pustiti nekazno-vanega, zato pa dosledno geslo: «svoji k svo-jim». Nemškutarji moramo napraviti konec in najsi padajo tudi žrtev. Zupanc in Fretze se krčevito branita in z največjo težavo dr-žita svojo listo skupaj, da se ne razleti. Poro-čali smo, da sta kandidaturu odpovedala gg. Weber in Lapornik ter ju je okrajno glav-arstvo v Celju črtalo. Nemca Fretze in Her-mann sta hitela nad Webra, drugi nad La-pornika in oba moža sta dala zopet protipre-klice, nakar jih je sresko poglavarstvo zopet vpisalo! Ali je to postopanje pravilno, o tem bo odločala višja oblast, sreskemu poglavar-stvu v Laškem bi pa priporočali, naj pregleda gospodarsko listo, ker bo v tem slučaju, če hoče državi prav, to listo kratkomalo razve-ljavilo! Da bi v naš občinski odbor prišli ljudje kakor Fretze, ki za Slovence še sedaj nima drugega imena, kakor «Windische», to bomo znali vendar še preperečiti. Nosilec liste je črtan iz volilnega imenika ter torej tudi v kandidatni listi nima prostora. Tako je postali nosilec liste zidar Srebot iz Kamenita, bivši socijaldemokrat. Črtan je nadalje Vale, nadalje Knapič, podpis je preklical V. Gove-dič, ki so ga nemškutarji z lažjo ujeli na svojo listo, češ, da podpiše dr. Roševo listo. Res lep boj vodita Zupanc in Fretze!

SV. JEDERT PRI LAŠKEM. V nedeljo 15. t. m. se bodo pripeljali k nam v avtomo-bilu slavni klerikalni gospod dr. Ogrizek. Udrihali bodo čez nas naprednjake in sejali seme za volilne kroglice. Radoveden sem, kaj bodo lepega in novega povedali. Da bi le Bog dal lepo vreme, da se avtomobil ne bi prehladil. — Radoveden domačin.

REČICA PRI LAŠKEM. Dopisnik «Slo-venskega Gospodarja» je kar pobesnel, ker ga dušijo v srcu in na duši grehi, storjeni nad ubogimi kmeti. Napoveduje nam polom, pa je pozabil, da se je ustanovila demokrat-ska stranka v našem kraju šele letos in je z njo dobila klerikalna stranka prvega nasprotni-ka. Lahko je bilo «farbati» občane, ko jim ni še nihče odpiral oči. Danes pogledajte svoje shode in če ste poštene ljudje, boste priznali, da se vam bliža polomija. To prej ali slej, neizbežna pa je gotovo.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Iz Kovk nam poročajo: Ob priliki agitacije je kleri-kalni prvak Bantan Karel pobiral podpise za klerikalno kandidatsko listo in je z zvijačo lcvil uboge Kovčane in Krničane na lim. Obetal jim je na svojo lastno pest, da bo dala občina podporo za popravilo občinskih cest. Vedel je, da so klerikalni možje na od-borovi seji odklonili za kovčanske ceste vse podpore, pa je vendar obljubil 1250 Din. Tu se vidi klerikalna morala. Na eni strani odklanjajo, na drugi pa obljubujejo, da dobijo podpise za svojo listo. Toda izrabljanje in samovoljno postopanje z občinskim denar-jem vsi občani energično obsojajo in kakor se sliši, so vsi pametno misleči kmetje, kate-rim leži na srcu pravo občinsko gospodar-stvo, obrnili klerikalcem hrbet. Kmetje, iščite si pravo pot za dobrobit občinskega gospo-darstva 21. junija!

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Naše klerikalce hudo peče, da je demokratska stranka

v naši občini postavila na kandidatno listo poštene, resne in gospodarsko sposobne može. Dopisnik v «Slovenskem Gospodarju» pa nam predbaciva, da imamo na listi gosp. Murschitza. Čudno, da ni prej vprašal fajmoštra pri Sv. Jederti, ki ima listo prepisano. Kar se tiče g. Murschitza, izjavljamo, da pri naši stranki ne rabimo ljudi, ki se vozijo s klerikalnim dr. Ogrizkom v avtomobilu v bratskem objemu! Vas, klerikalni gospodje, je sram stopiti s svojo listo javno pred volilce; mi pa jo brez strahu objavljamo in sve-tujemo dopisniku «Slovenskega Gospodarja», naj natakne «šimi očala», da si naše kandi-date dobro ogleda. Naša lista je sledeča: odborniki: Cencelj Ivan, Kokalj Fran, Kloc Josip, Hofbauer Josip, Dernovšek Franc, Golob Karel, Koplja Josip, Repše Ivan, Knez Josip, Roš Josip, Podbevšek Peter, Pfeifer Friderik, Trbovc Ferdo, Povše Franc, Teršek Matija, Šukelj Franjo, Draksler Ciril, Kačur Alojzij, Čeč Jože, Prodner Josip, Lapornik Anton, Jančič Ludovik, Urbajs Ludovik, Lju-bej Ignac, Rošker Ivan; namestniki: Keše Jernej, Pury Karel, Lapornik Gašper, Korošec Ivan, Krajshek Ivan, Mlaker Ivan, Kozolec Peter, Tavčar Josip, Nemeč Alojzij, Skorja Martin, Hedl Matija, Jakopič Franc, Šumaj Anton, Pirc Martin, Golouh Lovro, Primon Franc, Firm Ignac, Tutner Ferdo, Potušek Janez, Mačkovšek Jože, Hofbauer Bogomil, Restar Lovro, Koritnik Franc, Knez Franc, Gruden Leopold. — Volilci! Preglejte našo listo natančno in zahtevajte nasprotno, ka-tere nosilec je dosedanji župan. Sodite sami! Dne 21. t. m. pa pokažite, da se ne daste še nadalje zaspeljavati od ljudi, ki vas vodijo za nos in obljublajo raj na zemlji. S praznimi obljubami proč, delo naj pokaže moč! Naša napredna skrinjica je prva!

TREMERJE PRI LAŠKEM. Z veseljem smo brali v zadnji «Domovini», da se je de-mokratska stranka lotila vprašanja zaradi že-lezniškega postajališča v Tremerjah, kjer je tako potrebno, Volilci! 21. t. m. vsi k volitvi, vsi kroglice v prvo skrinjo! Če dobimo ve-čino v občinskem odboru, potem dobimo go-tovo postajališče, ker potem ne bodo koman-dirali pri nas samo Maručanje, Bantan in nje-govi tovariši.

SV. LENART NAD LAŠKIM. Dragi čita-telji «Domovine»! Mi smo zdaj vsi radovedni, ker smo čitali o tistem umazanem cekru, ki ga je očka Cencek na velikonočni pone-deljek tako težko privlekel v farovž, kjer ga je fajmošter lepo sladko pozdravil in mu re-ke: «No, očka, kaj ste mi pa tako težko pri-nesli?» Cencek se nasmeji: «Ha-ha, gospud, kandidate za občinski odbor! Pa bom prosu, de bi jih pregledal, če bojo ie prav!» Žup-nik jih pregleda in začrta ter pravi prav slad-ko: «Oja, očka Cencek, te prave ste pogruntal, ker so ti vsi čisto klerikalni, saj kimali že bojo, midva boma pa komandirala. So sami taki, de bojo šli za menoj ko jagnje za ovco. Oh očka, saj bo šlo vse po najnim receptu!» — Toda mi napredni možje, ki znamo dru-gače misliti, pa pravimo: «Očka Cencek po-gledajte si svoj ceker od zunaj in znotraj, da boste v resnici videli, kako je črn od kandi-datov in da ne bo šlo tako gladko kakor si Vi mislite. Tudi mi imamo «cuglne» v rokah in jih znamo boljše dirigirati kakor Vi. Mi bomo svoje kandidate in sploh volilce na dan voli-tev pripeljali seboj, ne pa v cekru v farovž nosili. Na dan volitev bomo po pokazali, da se hočemo orestiti paševanja klerikalne klike v št. Lenartu in bodo očka Cencek morali

uvideti, da je enkrat klerikalnega kuluka ko-nec.» Toliko za enkrat. Po volitvah še neko-liko dodamo. Zdravo! — O p a z o v a l e c.

ŠMIKLAVŽ NAD LAŠKIM. V zadnji «Domovini» je bil dopis iz Laškega zaradi našega župnika, ki da je imel na en dan štiri obravnave pri sodnji v Laškem. Župnik da je bil oproščen, ker so mu tožniki odpustili. Ta dopis ni popolnoma točen. Res so tožniki od-pustili župniku njegove žalitve. Pretepanje šolarčka se pa ni dalo odpustiti ter je bil žup-nik obsojen na 100 Din globe ali dva dni zapora. Naj se to resnici na ljubo popravi.

VOJNIK PRI CELJU. Za občinske vo-litve v našem trgu so razpoložene tri kandi-datne liste: 1) Napredna slovenska gospodarska lista, 2) Klerikalna lista (SLS), na čelu ji Franc Jurčak, in 3.) nemšku-tarska «Neodvisna lista tiranov», na čelu ji sedanji posili-župan, radikal Jul. Kovačič. Ta nemškutarska lista, katere predstavnik je bivši župan in nadučitelj okoliške šole g. Jo-sef Koschuttnig, ima še sledeče Germane: Heinrich Rathey, Wilhelm Zottl, Johann Samec, Johann Auditsch, Fritz Čuk, Johann Uratarič, Anton Grlec, Hugo Ledl, Franz Žgajner, Emil Kolscheg in Franz Pajk. Žu-pan Kovačič je vendar enkrat javno pokazal svojo pravo barvo, ki jo je doslej znal tako spretno skrivati pred širšo javnostjo. Prepri-čani pa smo, da se mu to pot ne obnese nje-gova prekanjenost in da mu bo častihlepnost kratko odrezana. Nosilec narodne slovenske liste ga mora vreči z županskega stolčka, ka-terega se g. posili-župan tako krčevito drži. Kako je s sedanjim občinskim gospodar-stvom, itak vemo vsi in je zadnji čas, da po-medemo z nesposobnostjo ter občino očisti-mo nemškutarije, ki ji je že zopet začel rasti greben. Saj ravno pod županovanjem g. Ko-vačiča so tukajšnji nemčurji začeli zopet po-novno dvigati germanske butice, dočim se peščica pravih Nemcev sramuje biti v taki družbi. Tako je prav, izdajalca materinega je-zika se vsak poštenjak sramuje, mi pa bomo pri občinskih volitvah pokazali, da nemšku-tarskega gadovstva ne bomo več redili na svojih prsih!

ŠMARJETA PRI RIMKSIH TOPLICAH. Dne 29. maja se je vršil pri nas shod SLS, katerega so se udeležili klerikalci iz Lok, Jurkloštra, Marija-Gradca in Sv. Krištofa. Govoril je brat sklicatelja, znanega klerikal-ca Deželaka. Mlatil je tako prazno slamo, da so se sami klerikalci zgražali. Občinstvo se je naveličalo poslušati prazne fraze in za besedo je prosil demokrat, pa mu je pred-sednik ni dal. Nastalo je precejšnje razbur-jenje. Predsednik shoda je dal na glasovanje, kdo je za demokrate in kdo za klerikalce. In glej, devetdeset odstotkov je dvignilo roke za demokrate. Župan iz Sv. Krištofa je kar pobesnel in se svoji županski časti popolno-ma nedostojno obnašal. Zaključil je shod in pozval svoje somišljenike na odhod. Odšlo jih je šest, drugi so se izjavili za demokrate. Ta shod je pokazal, da v naših krajih ni več mesta za puhlo besedičenje klerikalnih go-vornikov. Naši kmetje so dozoreli in jasno spoznavajo, kje je resnica. Klerikalce pa je njih pogrebščina razjarila, da so hoteli s koli na demokrate. Tako pač znajo v svoji krščanski ljubezni.

PRIOVA PRI KONJICAH. Pretekli mesec je dajal naš gospod župnik Marijinim devicam prav koristne nauke. Hudo jih je oštel zaradi njih hudobnih jezikov. Še huje je napadel seveda tista dekleta, ki niso v

družbi. Le nekaj je pozabil. Tja, blizu farovža, zahaja navdušen Orel iz čadramske fare, kadar mu v nočnih urah srce zahrepi po sladki ljubezni. Kaj delate, prihovški fantje, da mu lepo ne pokažete poti — v domačo posteljico?!

PRI SV. BARBARI V HALOZAH je bila 25. maja spet klerikalna prireditel v prid cerkvenemu bralnemu društvu. Tudi naš tako zvani zagrizeni demokrat se je na veselici prav dobro zabaval. Da, da, prijetneje je plesati na veselicah, ki jih prirejajo drugi za drugo bralno društvo, nego potruditi se za svoje...

SV. TROJICA V HALOZAH. Sprejmi, ljubljena «Domovina», našo pritožbo! Saj si le ti naša zagovornica, zato se tudi mi lahko kaj oglasimo. Imamo sicer za farnega patrona vse tri bitja osebe, pa še nismo zadovoljni. Ne čudite se, če je temu tako. V naši fari smo imeli že različne dušne pastirje, samo žal manj dušne in bolj politične pastirje. Pred nedolгим časom smo dobili popolnoma nove duhovne. Sprva smo si mislili: Hvala Bogu, zdaj imamo vendar prave dušne pastirje. Toda: ne hvali dneva pred večerom, ker ne veš, kaj te še čaka... Tako smo se tudi mi motili. Prvi, s katerega so najprej padla ovčja oblačila, je g. kaplan — mlad fantek, ki mu je menda žal, da je stopil v duhovski stan. Sedaj pa stresa svojo jezo nad nami ter hrumi in grozi kakor huda ura. Tako predrzen postaja, da že ob nedeljah meni nič tebi nič zapoveduje po cerkvi, kje da naj ljudje stojijo. Najprej se je lotil žensk, ki so pod korom — mogoče mu kakšna punčka ugaja... G. kaplan, oblaki se zbirajo in poleti navadno rado grmi. Drugi duhovnik, ki nam je tudi kmalu pokazal pravo barvo, je g. župnik. V nedeljo 1. junija je v svoji pridigi navajal, da se pri nas prav nič ne daruje gg. duhovnikom. Kaj, ali dišijo klobase, jajca, piščanci? Take reči tudi nam prišajo, pa nam jih nihče ne da in si jih moramo sami priskrbeti. Storite še vi tako! Tega so po njegovem mišljenju krivi brezverski liberalni listi, posebno «Domovina», o kateri pravi g. župnik, da je samo za falote. Hvala lepa, g. župnik, kaj takega si ne dovoljujemo od nikogar, tudi ne od Vas. Kaj Vas briga, kake liste imamo. Seveda, sram Vas je, ko v «Domovini», čitate tudi zločinstva duhovščine. Mi pošteno «Domovino» radi beremo. Nadalje navaja g. župnik, da se vse premalo maš plača. Dobra je ta! Zakaj pa so maše tako drage, da stane ena toliko, kolikor delavec komaj v enem tednu zasluži — in še to naj Vam za mašo dá, sam pa skozi prste gleda. In g. župnik pri čitanju maš ne dobi žuljev kakor mi. Pa še nekaj: V «Slovenskem Gospodarju» čitamo, da smo mi trojiški farani najbolj leni, da si nočemo naročiti zvonov, dočim jih druge fare že imajo. Dopisnik, ali si padel na glavo, da ne vidiš, kako je pri nas. Mi moramo še zvonik popravljati, kar tudi mnogo stane. Potem hoče imeti tudi g. župnik nove hleve, vrt. Odkod pa bomo jemali? Saj moramo tudi mi živeti, samo Vi. Hudega vremena in takih politikujočih dušnih pastirjev reši nas, o gospod! Pika.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED

ZITO. Cene še slabijo. Pšenica se v Vojvodini trguje od 292 do 300 Din. Turščica se plača po 225 do 230 Din. Znatno je tudi padla cena moki. Moka «0» se plačuje po 450 do 460 Din za 100 kg na debelo, «5» pa po 365 Din. Ponudba znatna, ker so nerazpečane zaloge žita in moke še velike.

ZIVINA. Na zadnjem živinskem sejmu v Ljubljani so se plačevali prvovrstni volji po 14 Din, slabši po 12 do 13 Din; debele krave po 12 Din, krave za klobase od 7 do 9 Din; plemenski prašiči (po šest tednov stari) od 500 Din dalje za par; teleta po 15 do 16 Din in prvovrstni debeli prašiči po 19 Din.

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo 11. t. m. v devizah: 100 avstrijskih kron za 11 in tri četrt pare, 100 italijanskih lir za 367 do 370 Din, 1 dolar za 84 Din 25 par do 85 Din 25 par, 100 češkoslovaških kron za 247 Din 25 par do 250 Din 25 par, 100 švicarskih frankov za 1487 do 1497 Din in 100 francoskih frankov za 434 Din 20 par do 439 Din 20 par.

Kmetijski pouk

ČAS PRVE KOŠNJE PRI LUCERNI.

Lucerno kosimo za zeleno ali pa za suho. Zlasti v tem slučaju, če jo kosimo za zeleno, ni zamujati pravočasne prve košnje, ker nam sicer stopi v svetje in preveč oleseni, predno pridemo na konec njive z vsakdanjo našo košnjo. Lucerna za zeleno pokladanje mora biti pokošena, predno stopi v cvetje. Le pred cvetjem je dosti sočna in najbolj slastna. V tem času košena lu-

cerna ima pa tudi več moči, da nam bolj krepko na novo požene.

Ravno tako je važno, da gledamo na pravi čas košnje, če jo kosimo za suho. Vobče velja pri krmskih rastlinah, da jih kosimo za suho, ko stopijo v cvetje, ker nam dajejo v tem času primeroma največ krme. Pri lucerni bi bilo to napačno, če jo hočemo čim bolj izkoriščati. Pri lucerni je gledati najbolj na to, da nam po vsaki košnji krepko izpodraste in da se naglo razvija. Ne glede na vreme, ki mora biti sveda ugodno za sušenje, je lucerno prvič kositi najboljši v tej dobi, ko se začne njena bujna rast bolj tečno krmo, in kar je v tem slučaju postavljeni, kar se zgodi, ko se začne razvijati njeno razcvetje. Kdor opazuje ves razvoj lucerne, bo opazil, da raste lucerna v prvi spomladi zelo naglo in da pride trenutek, ko se njena rast v višino ustavi, in sicer zaradi tega, ker se začne razvijati njeno razcvetje.

Ta čas je za njeno prvo košnjo najugodnejši, če je vreme le ugodno. V tem času dobimo najbolj tečno hrano, in kar je v tem slučaju posebno važno, lucerna nam po tej košnji bolj krepko izpodraste tudi za drugo in za poznejše košnje. Prva košnja bodi tedaj pred cvetjem, kakor hitro se ustavi njena rast na kviško. Njena korenina ostane v tem slučaju bolj močna za novo, krepko odganjanje in za obilnejšo drugo košnjo.

Če dobimo pri lucerni, košeni pred cvetjem, nekaj malega pridelka manj, so pa zato poznejše košnje bolj bogate.

Tedenske novosti

* **Nova velika župana v Sloveniji.** Prošli četrtek je kralj na Bledu podpisal ukaz, s katerim sta postavljena za velikega župana v Ljubljani dr. Vilko Baltič, za velikega župana v Mariboru pa dr. Oton Pirkmaier. Dosedanji ljubljanski veliki župan dr. Šporn je prideljen notranjemu ministru, dosedanji mariborski veliki župan dr. Ploj pa reparacijski komisiji v Parizu. V obeh novih velikih županih, dr. Baltiču in dr. Pirkmaierju, sta slovenski oblasti končno dobili dva prvovrstna upravnika, zato se s polnim zaupanjem lahko nadejamo, da bo odslej šlo vse končnemu redu naproti.

* **Kralj in kraljica v Varaždinu.** Preteklo nedeljo se je vršila v Varaždinu jahalna tekma, katero sta obiskala tudi kralj in kraljica. Prebivalstvo je šele v zadnjem trenutku izvedelo o kraljevem prihodu, navzlic temu so bile hipoma razobešene po mestu zastave in množica je kraljevsko dvojico burno pozdravljala. Kralj in kraljica sta ostala pri dirki dve uri, potem pa sta se odpeljala z avtomobilom nazaj na Bled.

* **Pozdrav naših fantov iz Bosne.** Srčne pozdrave pošiljamo vsem znancem in prijateljem, čitateljem «Domovine», slovenski fantje vojaki 6. artiljerijskega puka v Tuzli: Mihael Cverle, Franc Bezgovšek in Anton Rejc od Št. Ruperta nad Laškim; Ivan Tisnikar, France Temnikar, Ludovik Hostinger in Mihael Goričan iz Savinjske doline; Jože Lakner in France Draksler iz Loke pri Zidanem mostu.

* **50letnica Savinjskega učiteljskega društva.** Na Polzeli se je vršila dne 5. junija proslava petdesetletnice obstoja Savinjskega učiteljskega društva. Udeležilo se je več izrazitih zastopnikov slovenskega učiteljstva. Savinjskemu učiteljstvu čestitamo k vztrajnemu in neumornemu petdesetletnemu delovanju.

* **Izseljevanje iz naše države** je bilo v mesecu aprilu nekaj manjše kakor v marcu. Zagrebški izseljeniški komisariat nam poroča,

da se je izselilo aprila 1499 oseb, od teh 974 moških in 525 ženskih. Iz Vojvodine jih je odšlo 897, iz Hrvatske in Slavonije 338, iz Dalmacije 113, iz Srbije 68, iz Bosne in Hercegovine 39, iz Črne gore 13 in iz Slovenije 31 (27 moških in 4 ženske). Večina izseljencev je kmetovalcev (923), drugi so različnega stanu. Odpotovalo jih je največ, kakor tudi prejšnje mesece, v Brazilijo in Kanado.

* **Smrt v blejskem jezeru.** Uradnik Galic iz Zagreba se je v nedeljo kopal v blejskem jezeru. Naenkrat se je pričel potapljati. Tovariši so mu prihitei na pomoč, pa je bilo prepozno. Ko so ga potegnili na kopno, je bil že mrtev.

* **Železniška nesreča.** Prejšnjo nedeljo je v Metiki prišel sprevodnik Franc Kos pod vlak. Ko ga je raztrgalo na dva kosa. Kos zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke.

* **Strašno neurje v Dravski dolini.** Dolgo let že ni obetala po Dravski dolini letina tako bogatih plodov kakor letos. Prejšnji ponedeljek pa je strašno neurje vzelo posestnikom vse nade. Vsji pridelki: žito, sadje, zelenjad, vse je uničeno. Škoda se ceni na najmanj tri milijone dinarjev. Ljudje so obupani in prosijo državne pomoči.

* **«Amerikanci» posejijo domovino.** Večje število Slovencev, ki živijo v Ameriki, obišče letos tekom poletja svoje rojstne kraje. Pripeljejo se skupno ter ostanejo v domovini tri mesece. Nato se vrnejo nazaj v Ameriko.

* **Sreča v loteriji.** Gospod Krnaut, gozdar v Mihalovcih pri Središču, je zadel v državni loteriji 250 000 Din. Srečnik, ki je kar čez noč obogatel, je Slovenec in naprednjak. Dandanes si pač marsikdo želi take srečke, da bi ga odrešila skrbi za vsakdanji kruh.

* **Lahkoživi pater Fridolin.** V Banjaluki je trapista Fridolin v samostanu prevzelo hrepenenje po vselem svetu. Smuknil je iz samostanske blagajne 200.000 Din in se urno napotil v Zagreb, da bi se navžil posvetnih sladkosti. Neusmiljena zagrebška policija pa

ga je uhvatila, mu vzela denarce in ga poslala v zasluženno luknjo.

Požar v Otočcu. Prejšnji četrtek je pogorela v bližini Otočca velika parna žagotrovoča Prpiča. Škoda je ogromna, dobro je le, da je bila žaga zavarovana. Najobčutnejše so prizadeti številni delavci, ki so si pri tem podjetju služili kruh.

Umori pri Fruški gori. V skritem gozdu blizu fruškogorskega samostana so se zadnja štiri leta zgodili že štirje umori. Poslednja žrtev je bil gozdar Prodanovič. Orožniki so ga pred kratkim našli v gozdu razmesarjenega in brez glave.

Potres v Hercegovini. V Gacku in Nevesinju v Hercegovini so pred par dnevi močni potresni sunki razrušili več hiš. Ljudje so zapustili stanovanja in prebivajo na prostem.

Iz raznih krajev

V Mostah je padel s strehe posestnik Franc Babnik in se močno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

Na Igu je v soboto umrl g. Martin Zdravje. Bil je umen kmetovalec, večletni župan, naprednjak in starosta Sokola. Blag mu spomin!

V Kamni gorici slavita te dni Franc in Marija Marinšek zlato poroko v krogu družine, ki šteje 30 oseb. Oba sta še čvrsta in zdrava, prava Gorenjca. Iskrene čestitke!

V Kamniku je umrl 6. t. m. po vsej Sloveniji znani pevovodja g. Franc Stele v 69. letu starosti. Bil je dolgo časa voditelj kamniškega pevskega društva «Lira». Blag mu spomin!

V Laškem trgu praznuje te dni višji davčni upravitelj g. Emil Pleskovič s svojo soprogo, roj. Pleteršek, srebrno poroko. Zavednemu in naprednemu zakonskemu paru iskreno čestitamo.

V Št. Juriju ob Taboru so vdrl v stanovanje H. Širše neznani lopovi ter odnesli obleke in drugih stvari v vrednosti 7500 Din.

V Šoštanju je posestnikova žena Barbara Gaude popila nekaj octove kisline, se vrgla v potok Pako in utonila. Že dalje časa so jo sumili, da dobiva napade blaznosti. N. v m. p.!

V Št. Ilju pri Velenju je umrl te dni graščak dr. Jakob Pirnat, odličen naprednjak in večletni ravnatelj posojilnice in hranilnice v Velenju. Blag mu spomin!

Na Dravskem polju pri Sv. Marjeti je po hudi nevihti razsajal še hujši požar. Pogorelo je do tal osem poslopij z gospodarskim orodjem, krmo in živili. Prizadeti posestniki, ki so postali čez noč berači, so bili le malenkostno zavarovani.

Nad Mariborom se je v noč od četrta na petek utrgal oblak. Voda je poplavila ulice in udrla med drugim v klet gospoda Pučka, kjer je bilo shranjenega mnogo vina in likerjev. Voda je napravila kakih 40.000 dinarjev škode.

Sokolstvo

Svečana vzidava spominskih kamnov v Sokolski dom na Taboru. Na ljubljanskem trgu Taboru je včasih raslo pusto grmovje, kjer so se solnčile kače in terejalke. Pred tremi leti pa je delavno društvo Sokol I. ob takratnega občinskega sveta odkupilo ta primerni prostor in tekom par mesecev na njem uredilo krasno letno telovadišče. Istočasno je bila tudi storjena

osnova, da se tam postavi velik Sokolski dom. Sokol I. je takoj začel vsestransko akcijo in širrom cele jugoslovanske domovine našel obilo plemenitih src, ki so se oglasila z darovi. Klerikalno-komunistični režim pa, ki je medtem zavladal na ljubljanskem magistratu, je začel Sokolu I. provzročati najnesramnejše ovire ter zagrozil, da mu prostori odvzame, ako ga Sokol I. do februarja 1924. ne zaviđa. V sokolskih vrstah je zadonel klic: «Kajmo sokolski Tabor!» Našel je tisočeren odmev in iz tal na Taboru je začel rasti Sokolski dom. Tekom par mesecev je stavba zrasla že tako visoko, da se je o binškoštih lahko vršila svečana vzidava spominskih kamnov. Ti ogelni kamni so izrezani: prvi z gore Avara pri Beogradu in ga je darovala beograjska sokolska župa; drugi s Petrove gore na Hrvaškem, dar zagrebske župe; tretji iz Lovčena, dar sarajevske župe, in četrti z Nanosa, dar neodrešenih Jugoslovenov. Svečanost na Taboru je trajala oba binškoštna praznika in se je obnesla nad vse sijajno. Soboto zvečer se je v gledališču vršila telovadna akcija, v nedeljo popoldne je bil velik javni nastop, v

ponedeljek dopoldne svečanost vzidave, popoldanski nastop pa je deloma preprečila plaha. V celoti je svečanost ob navdušenju številna prisotnih dokazala, da je sokolski Tabor rešen in da se bo odslej razbil vsak naval mračnih sovražnikov ob novi sokolski trdnjavi na Taboru, ki bo največja v vsej državi.

s Odbor Sokola «Posavskega okrožja» naznanja, da se okrožni izlet na Dol pri Hrasniku, kateri bi se imel vršiti v nedeljo dne 15. junija t. l., odloži na nedoločen čas. Zdravo!

s Dol pri Hrasniku. Širša javnost izvun delavskih centrov, ki je zanima za razvitje našega naraščajkega prapora, živi pod popolnoma napačnim domnevanjem. Misli namreč, da je rudarstvo tudi proti nam, ki nimamo z «Orjuno» stika, sovražno razpoloženo. Zato smo preložili razvitje prapora na pozneje. Prosimo pa vse one, ki so bili namenjeni 15. junija med našo mladino, da nas pozneje tem bolj gotovo posetijo.

Zanimivosti

Paradiž zločincev

Na Filipinskem otoku Manili so že pred kakimi dvajsetimi leti zgradili velikansko jetnišnico, ki se imenuje Bilibid-Prison. Ni takšna ječa, kakor smo jih vajeni pri nas, ampak nekaka poboljševalnica. Saj ni glavno, da se človeka kaznuje za njegov prestop in se ga po prestani kazni spusti v svobodo morda še bolj podivjanega kakor je bil poprej. Mnogo večjo zaslugo ima tisti, ki zločinca poboljša in izpreobrne v dobrega človeka. Tak namen ima Bilibid-Prison: boljšati, ne pa le kaznovati.

Jetnišnica na Manili je razdeljena v tri razrede. Zločinca zapro najprej v tretji razred, ki je najstrožji. Vendar lahko izvršuje tam svoj poklic, kakor da bi bil prost, in je za svoje delo plačan. Če se kdo za kak obrt še posebno zanima, se lahko v Bilibid-Prisonu strokovno izobrazi. Z zasluženim denarjem lahko podpira jetnik svojo družino ali pa si izboljša lastni položaj.

Kadar je opažati pri zločincu znake boljšanja, se ga premesti v drugi razred, kjer je deležen že marsikaterih ugodnosti. Čiblje se lahko svobodneje, v prostih urah lahko piše, kadi, se zabava s svojimi tovariši z različnimi igrami ali s sportom. Vsak dan opoldne izvajajo kaznjenci proste telovadne vaje. Pri izvajanju jih spremlja godba, ki je sestavljena iz 75 muzikalično nadarjenih jetnikov. Stanovanja so v velikih, prostornih barakah, kjer ni opaziti skoro nikakega pomanjkanja. Tudi za bolnike je preskrbljeno. V jetnišnici je bolnica, ki je snažno in skrbno opremljena. V njej je prostora za tisoč bolnih.

Kogar spoznajo za popolnoma poboljšane, ga preselijo v delavsko kolonijo. Tam stanuje v svoji mali leseni hišici, obdeluje polje in izvršuje kakšen obrt. K sebi lahko vzame svojo družino, kar je posebno ugodno za tiste, ki so obsojeni na daljšo vrsto let ali v dosmrtno ječo. Pa tudi ti si lahko s pridnostjo, z vzornim delom in s temeljitim poboljšanjem priborijo svobodo.

Jetnišnica na Manili na tak način mnogo izprijenih ljudi spreobrne. Koristno in človekoljubno delo je, če se vrnejo človeški družbi izgubljene duše.

× **Ciklopski otrok.** V grških pravljicah beremo o velikanih Ciklopih, ki so imeli samo eno oko sredi čela. Tudi pri nas smo že slišali v pripovedkah o hudih Pasjeglavcih, ki so bil podobni grškim Ciklopom. V ruskem mestu Tveru pa se je pred nedavnim časom resnično rodil otrok z enim očesom sredi čela. Otrok je umrl, in shranili so ga kot posebnost v posodi, naplunjeno s špiritom. Znanstvenik Voskresenski je izjavil, da bi otroče živelo, če bi bil zdravnik pri porodu bolj pazil ter se ne ustrašil enoakega bitja.

× **Podzemeljsko jezero.** Pod največjo puščavo sveta, pod Saharo, ki se razteza skoro po vsej severni Afriki, se nahaja podzemeljsko jezero. Velikosti njegove še niso mogli določiti. Kopali so 70 do 150 m globoko in našli na vodo, ki je v mogočnem curku prireela iz zemlje. V vodi so našli različne ribe in druge živalice. Iz močnega toka je sklepati, da se nahajajo pod Saharo velike vodne množine. Mogoče se bo nekoč posrečilo, da se pretvorijo peščene saharske ravnine v rodovitne pokrajine.

× **Štiriletno dete med trupli svojih starišev.** V francoski vasi Rouves se je te dni dogodila strašna žaloigra, ki vzbuja obilo groze. Tesar Pavel Sarazin je v pijanskem besnilu potolkel svojo ženo s kladivom in to vpricho svoje štiriletne hčerkice. Po umoru se je sam obesil ob oknu. Nesrečni otrok je vso noč prebedel v sobi sam med truplima svojih starišev, dokler v jutru brat umorjene žene ni odkril grozodejstva. Okoli ženinoga vratu je bila tudi vrv, kar spričuje, da je pijani blaznik skušal svojo ženo najprej zadaviti. Strašne so žrtve alkohola!

× **Obraten slučaj.** V malem italijanskem mestu Cesare je pijana žena Carlotti spravila svojega 57letnega moža s sveta s tem, da ga je enostavno — zaklala. Mož, trezen in priden rokodelcec, ni mogel več prenašati pijančevanja svoje žene, ki je zadnje čase vedno bolj propadala, in jo je večkrat ostro posvaril, kar je provzročal večne prepire. Prejšnjo nedeljo, ko je mož že ležal v postelji, je žena prikolovratila zopet naireskana in divja domov. Ko ji je mož izrekel očitek, se je ona pognala kakor divja tigra proti njemu in mu sunila nož v vrat. Mož je v kratkih hipih izkrvavel, njo pa so še isto noč odgnali stražniki na varno.

Za smeh in kratek čas

Ušesa.

Mati: «Zdi se mi, da ima moj otrok prevelika ušesa»

Soseda: «Ušesa niso ravno prevelika, ampak glava je premajhna zanje.»

Imeniten par.

Oče (hčerki): «Bogat je, svojo trgovino razume in tudi zmeren je kakor se vidi, tega vzameš!»

Hčerka: «Ne vzamem ga — mi ne ugaja!»

Oče: «Kako pa, ne ugaja Ti! Ti njemu tudi ne ugajaš, pa te hoče vkljub temu!»

Pokora.

«Zakaj jokaš, Micika?» vpraša mati hčericu, ki je bila prvič pri spovedi.

«Oh, mamica! Za pokoro moram zmoliti pet očenašev, a znam samo enega»

Skrb.

Zena (dan po poroki): «Ljubi možek, ne boji hud, ali vest mi veleva, da ti moram nekaj priznati.»

Mož: «Hm, hm, priznati! Kaj pa?»

Zena: «O, nič hudega, le ne delaj takega obraza... Veš jaz imam v laseh — kupljene kite.»

Mož: «No, no, to vendar nič takega ni... sicer pa se mi je to že zdelo.»

Zena: «Ampak, veš... te kite še niso plačane.»

Zgled.

Nekega gospoda je obiskovala usiljiva dama, pa se je na noben način ni mogel iznebiti.

«Ali je vaš pes kaj siten?» ga je vprašala nekoč, ko je, vstopivši v sobo, zagledala psa pod mizo.

«Tisto pa ne, gospodična», jo je zavrnil, «lahko si ga vzamete za zgled.»

Glavno.

Prijateljica (nevesti): «Pravijo, da tvoj zenin jeclja?»

Nevesta: «Besedico, da' bo že izrekel pred oltarjem, drugega pa od njega itak ne zahtevam!»

Mali izdajalec.

Mlad gospod vpraša bratca lepe gospodične, za katero se zanima: «Cuješ, mali, kdaj pa bo tvoja sestra stara 21 let.»

Mali bratec: «Nikoli več, ker jih ima že 26.»

Profesor prirodoslovja.

Gostilničarka: «Ančka, kaj pa sta imela opoldne z gospodom profesorjem, da je bil tako hud?»

Natakarica Ančka: «I no, vprašal me je, kaj plava v julij; jaz pa sem mu rekla: 'Vi ste pa lep profesor prirodoslovja, če še muh ne poznate...' In zato je bil tako hud!»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Večje število dopisov je tokrat moralo izostati; pridejo pa — kolikor ne izgubijo aktualnosti — prihodnjič na vrsto.

ILIRSKA POSOJILNICA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8 I,
sprejema hranilne vloge po 8 %.
Večje in stalne vloge do 12 %.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elza-Fluid! Čudili se boste! Dobrodejen pri drgnjenju vsega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje! Čez 25 let priljubljen! Z zavojnino in poštnino vred: 3 dvojne in 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10%nim doplačilom. Razpošilja ga: Lekarinar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 360. Hrvatsko. (a)

Zahtevajte pri trgovcih na deželi in kupujte **manufakturno blago** od stare, **1885** ustanovljene leta **tvrdke**

CROBATH Franc

KRANJ.

Manufaktura na debelo in drobno.

Trgovci na deželi, ostali odjemalci, prepričajte se pred nakupom znova o naših cenah in izberi! Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

Ena steklenica Elza-Fluida nadomesti tri steklenice francoskega žganja!

VSEBINA TO NAREDI!

Sestava Fellerjevega Elza-Fluida iz najmočnejših esenc zdravilnih želišč, cvetja, korenin in listja z najfinejšim destilatnim žganja povzročča že čez 25 let zahvalo neštevilnih ljudi v vseh delih sveta, ker jim preganja ta fluid kakor dober prijatelj v težkih dneh bolečine. Čutite bolečine v udih? V hrbtu? Ali Vas zob boli? Imate nahod? Ste slabi, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Zelite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite imeti ob vseh priložnostih zanesljivo sredstvo v hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elza-Fluid in kmalu boste rekli tudi Vi:

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Fellerjev Elza-Fluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje in najboljšje sredstvo te vrste. V vseh dotičnih poslovalnicah zahtevajte samo pravi Elza-Fluid lekarinara Fellerja. Z zavojnino in poštnino vred stane, če se denar naprej pošlje ali če se pusti fluid poslati po povzetju: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih steklenic ali 8 specialnih steklenic 161 Din; 36 dvojnih steklenic ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa po 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerini po 4-80 dinarja in 15 dinarjev; Lysol, Lysosol po 25 dinarjev; kineski čaj od 2 dinarjev navzgor; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Pri primotu se zavojnina in poštnina posebej zaračunavata.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%no doplačilo. Pisma se naj naslavlja natančno takole:
EVGEN V. FELLER, lekarinar, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 360, Hrvatsko.

SLAVENSKA BANKA D., ZAGREB

PODRUŽNICA: LJUBLJANA.

Delniška glavnica Din 50,000.000.— in rezerve preko Din 12,500.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaska Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

Agenciji: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijaciji: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.